

Kommentar til Information ved regeringens præsentation af sit forsvarsudspil:
Uforløst

Regeringens forslag til det nye danske forsvar er på nogle områder netop, hvad der er behov for. Forsvarets politiske og professionelle ledelse samles på en måde, så man undgår et bureaukratisk monstrum, og materielforvaltningen samles. Man kan med god ret være mere skeptisk overfor rollen og den geografiske spredning af de øvrige "funktionelle tjenester".

Alle tre værn koncentrerer sig om opgaverne udenfor landet i muligt omfang. Specielt søværnets operative struktur giver den politiske ledelse ny fleksibilitet. Hvorvidt det samme bliver tilfældet med hærens to brigader, afhænger af deres uddannelsesniveau og i balancen mellem tungt pansrede, let pansrede og lette enheder. Man kan have en mistanke om, at der savnes lidt konsekvent innovativ tænkning her. Anvendelsen af værnepligten fokuseres. Mobiliseringsstrukturen afvikles.

Men disse strukturreformer følges desværre ikke op af en effektiv rationalisering af støttestrukturen, dvs. kaserner, flyvestationer og flådestationer. Det er en meget stor risiko for, at der ikke frigøres de penge, der kan sikre en høj kvalitet i det nye forsvar.

Det er ikke noget nyt, men en 40 år lang forbandelse, at dansk forsvar har haft en betydeligt større struktur, end budgettet kunne understøtte. Men tidligere var der en logisk forklaring. Vi skulle jo kun "afskrække" et angreb. Derfor måtte vi være i stand til at "producere" en stor krigsstyrke på hærens regimenters kaserner og i givet fald mobilisere denne styrke fra mobiliseringsdepoter og ammunitionsmagasiner placeret spredt omkring kasernen. Flyvestationerne og flådestationerne var halvtomme, dels fordi man skulle sprede sine enheder for at mindske sårbarhed ved overraskelsesangreb, dels fordi man skulle have plads til at modtage og integrere allierede forstærkninger. Imidlertid betød misforholdet mellem struktur og budget, at der ikke var nok penge til fornyelse af materiellet, og alt for ofte, specielt i de seneste 15 år, måtte man aflyse de uddannelsesaktiviteter, der kunne sikre kvaliteten i enhederne.

Nu er situationen fundamentalt anderledes. Medens nogle kaserner fortsat er rimeligt fulde, er andre, der tidligere var regimentkaserner, nu næsten tomme, og med det nye udspil fjernes mange af de resterende opgaver fra disse steder. Deres mobiliseringsdepoter og magasiner bliver irrelevante.

Et par konkrete eksempler. Haderslev Kaserne indeholdt kun ledelsen af en brigade, der nedlægges. Hvorfor placerer man en anden brigade her, hvorfor går man ikke efter at udnytte nogle kaserner og afhænde bl.a. denne? Med den nye værnepligtsordning er der ikke længere behov for uddannelse af værnepligtige sergenter og reserveofficerer til andre end måske Livgarden. Det er der nok plads til i Oksbøl-lejren, så hvad skal man så bruge Sønderborg Kaserne til? I hele hæren frigøres en meget betydelig plads på alle kaserner, når man går fra på årsbasis at skulle have plads til godt 6.000 værnepligtige til kun at skulle have plads til godt 2.000. Hvis der pludselig kun var behov for 1/3 af de hidtidige sengepladser i flygtningelejrene eller på

private hoteller, ville det nok lede til en betydelig rationalisering. Frigjort indkvarteringsplads på de resterende regimentskaserner, der opretholdes på Sjælland, kunne jo anvendes med fordel som kontorområder af den centrale forvaltning i de ny "funktionelle tjenester". Så kunne man jo afhænde lidt flere af de faciliteter, der i forslaget tømmes for de hidtidige brugere.

De tidligere argumenter for at opretholde halvtomme flyve- og flådestationer - spredning af hensyn til sårbarhed og behov for plads til allierede forstærkninger - er ikke længere relevante. Der er reelt meget tungtvejende argumenter for den størst mulige koncentration. En større myndighed med flere yngre officerer vil altid skabe et mere innovativt, kreativt professionelt miljø – hvilket vi har behov for. Der vil på den større myndighed være et større spektrum af forskellige stillinger, og derfor et mindre behov for at flytte under uddannelses- og karriereløbet, hvilket igen giver mindre pres på unge familier og derfor lettere fastholdelse af de bedste, mest kreative.

For at den nye forsvarsskitse skal blive realiseret med succes, skal det fast- og kontraktansatte personels profil med hensyn til aldersfordeling samt uddannelses- og ansættelseformer fundamentalt ændres fra det nu eksisterende. Man må hurtigst muligt gå i retning af, hvad man forhåbentligt kender fra andre europæiske forsvarsstyrker, der har samme opgaver, som vi har i fremtiden. Problemet erkendes i udspillet. Det kommer til at tage tid, men der skal frigøres ressourcer til at starte nu. Hvor er de penge?

For at den nye forsvarsskitse skal blive realiseret med succes, skal der være penge til en mere realistisk og intensiv uddannelsesaktivitet, der gør, at enhederne er klar til udsendelse med kort varsel, til et meget bredt spektrum af opgaver under vidt forskellige geografiske og klimatiske forhold.

Dette vil ikke mindst skabe behov for et drastisk større ressourceforbrug i hæren til uddannelsen af den enkelte soldat og op til bataljoner og brigader, der nu ikke længere kan være "Potemkin-landsbyer": Det skal gælde begge brigader, både den i forslaget i princippet stående og afløseren af den nuværende Danske Internationale Brigade. Ingen regner i dag med, at man kan sende den sidstnævnte ud samlet. Man har i dag ikke engang reel rådighed over reservepersonellet på beredskabskontrakt i "DIB"-en, noget som det vil koste mange penge at lave om.

Er der overhovedet nogen i Danmark i dag, der ved, hvad det vil koste at holde en stående brigade uddannet, klar til udsendelse, med alle logistikenheder, herunder værksteds- og felthospitalsenheder? Jeg tvivler stærkt på, at vi med forslaget har frigjort de nødvendige penge. Hvis ikke, giver opretholdelsen af lokal beskæftigelse finansieret over forsvarsbudgettet unødigt ekstra risiko for død eller invaliditet hos fremtidige udsendte.

Derfor er forslaget kun halvfødt, uforløst.